

Deltabijeenkomst AB

20 juni

Toelichting op:

- Jaarstukken 2022
- 1^e berap 2023
- Begrotingsbrief 2024
- Kostentoedeling

Programma

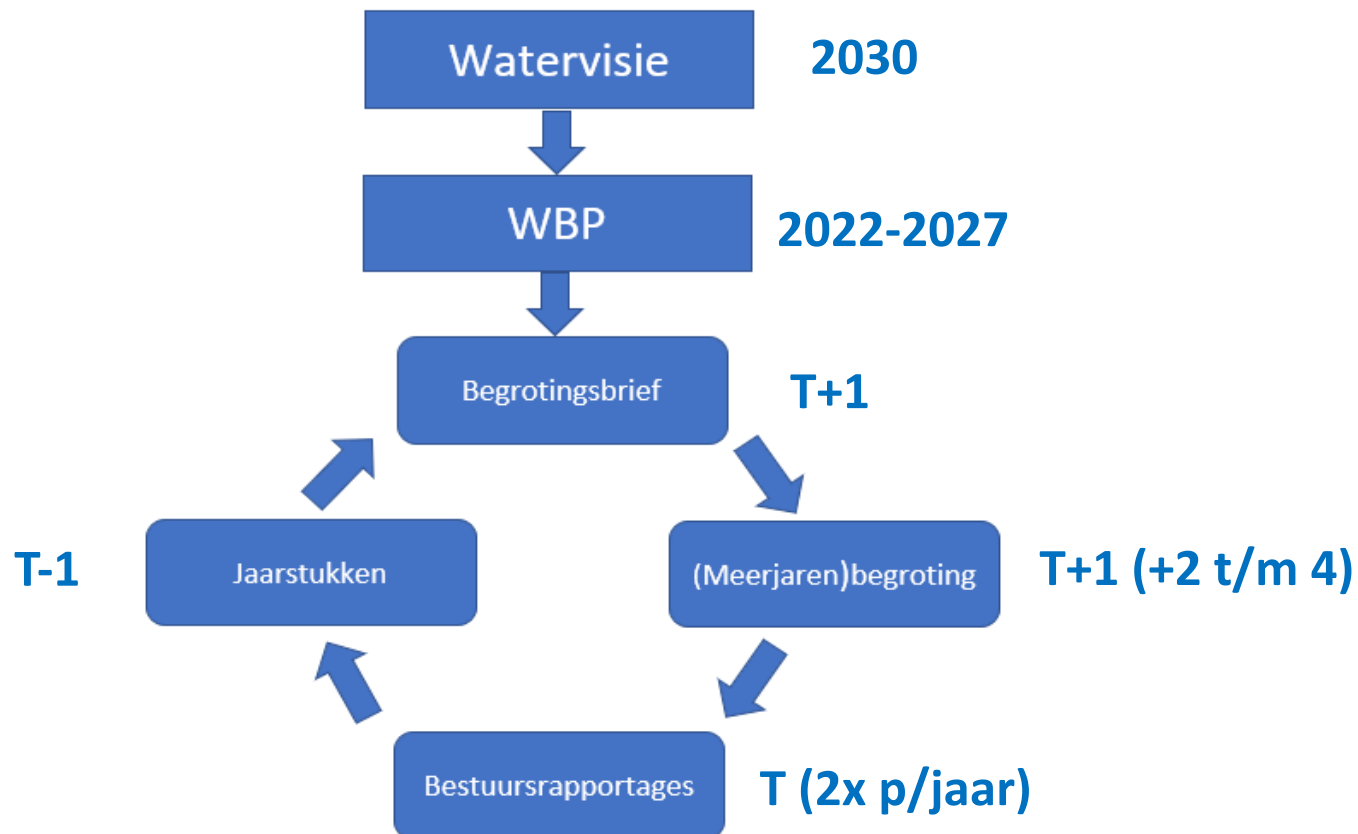
Aftrap door Hans Pereboom, portefeuillehouder Financiën

1. Jaarstukken 2022 (Fred Flentge)
2. Eerste bestuursrapportage 2023 (Thijs Kievit)
3. Begrotingsbrief 2024 (Marc Kool)
4. Kostentoedelingsverordening 2024 (Fred Flentge)

Elk onderwerp wordt eerst nader toegelicht, daarna wordt u telkens in de gelegenheid gesteld technische vragen te stellen.

5. Afsluiting en daarna gelegenheid voor individuele vragen aan organisatie

P&C-cyclus: samenhang tussen instrumenten

Jaarplanning P&C-cyclus

Juni:

- * jaarstukken (jaarverslag en jaarrekening): *voorgaand jaar*
- * 1^e bestuursrapportage: *lopende jaar*
- * begrotingsbrief met MJB: *toekomstige jaren*

November:

- * 2^e bestuursrapportage: *lopende jaar*
- * begroting en MJB: *toekomstige jaren*
- * vaststellen tarief waterschapsbelastingen: *nieuwe jaar*

Beantwoording technische vragen

Hiervoor zijn namens de organisatie beschikbaar:

Programma	Directeur	Programmacoördinator	Financieel adviseur
Watersysteem	René van der Spank	Jacques Esenkbrink	Thijs Kievit
Waterketen	René van der Spank	Sander Slijm	Fred Flentge
Waterveiligheid	David van Raalten	Jacques Esenkbrink	Marc Kool
Maatschappij	David van Raalten	Sander Slijm	Marc Kool
Organisatie	Eveline de Kruijk	Esther Luijer	Marc Kool

Jaarstukken 2022

Onderwerpen

1. Maatregelen
2. Resultaat
3. Financieel beeld inkomsten & uitgaven: programma
4. Financieel beeld inkomsten & uitgaven: kostendragers
5. Controle accountant
6. Bestemming en weerstandsvermogen

Mate van realisatie maatregelen *)

	Water- systeem	Water- keten	Water- veiligheid	M&O	TOTAAL
Volledig uitgevoerd	2 (3)	2 (3)	4 (4)	10 (9)	18
Niet volledig/vertraagd	4 (3)	2 (1)	0 (0)	2 (3)	8
Niet uitgevoerd	<u>0 (0)</u>	<u>0 (0)</u>	<u>0 (0)</u>	<u>0 (0)</u>	<u>0</u>
TOTAAL	6	4	4	12	26

*) Maatregelen zijn jaarprestaties die bijdragen aan Beleidsrealisatie

Tussen de haakjes = aantallen 2^e berap 2022

Uitgevoerde maatregelen: 18/26 = 69%

Met vertraging: 8/26 = 31%

Resultaat jaarrekening

Werkelijk exploitatietekort	€ 2,67 mln.
Begroot exploitatietekort	<u>€ 5,35 mln.</u>
Voordeel ten opzichte begroting (2 ^e berap prognose € 3,0 mln.)	€ 2,68 mln.

Verdeling (op hoofdlijnen):

• Belastingopbrengsten/dividend	€ 2,8 mln.
• Goederen & diensten	€ 2,0 mln.
• Personeelslasten	€ 0,3 mln.
• Kapitaallasten	-/- € 1,9 mln.
• Onvoorzien/voorzieningen	-/- € 0,5 mln.

Gerealiseerde inkomsten

Begroot: Watersysteembeheer € 84,7 mln.

Begroot: Zuiveringsbeheer € 50,6 mln.

Werkelijke uitgaven per Programma

Uitgaven € 135,5 mln.

50,9 miljoen

Watersysteem

36,8 miljoen

Waterketen

13,6 miljoen

Waterveiligheid

34,2 miljoen

**Maatschappij
& organisatie**

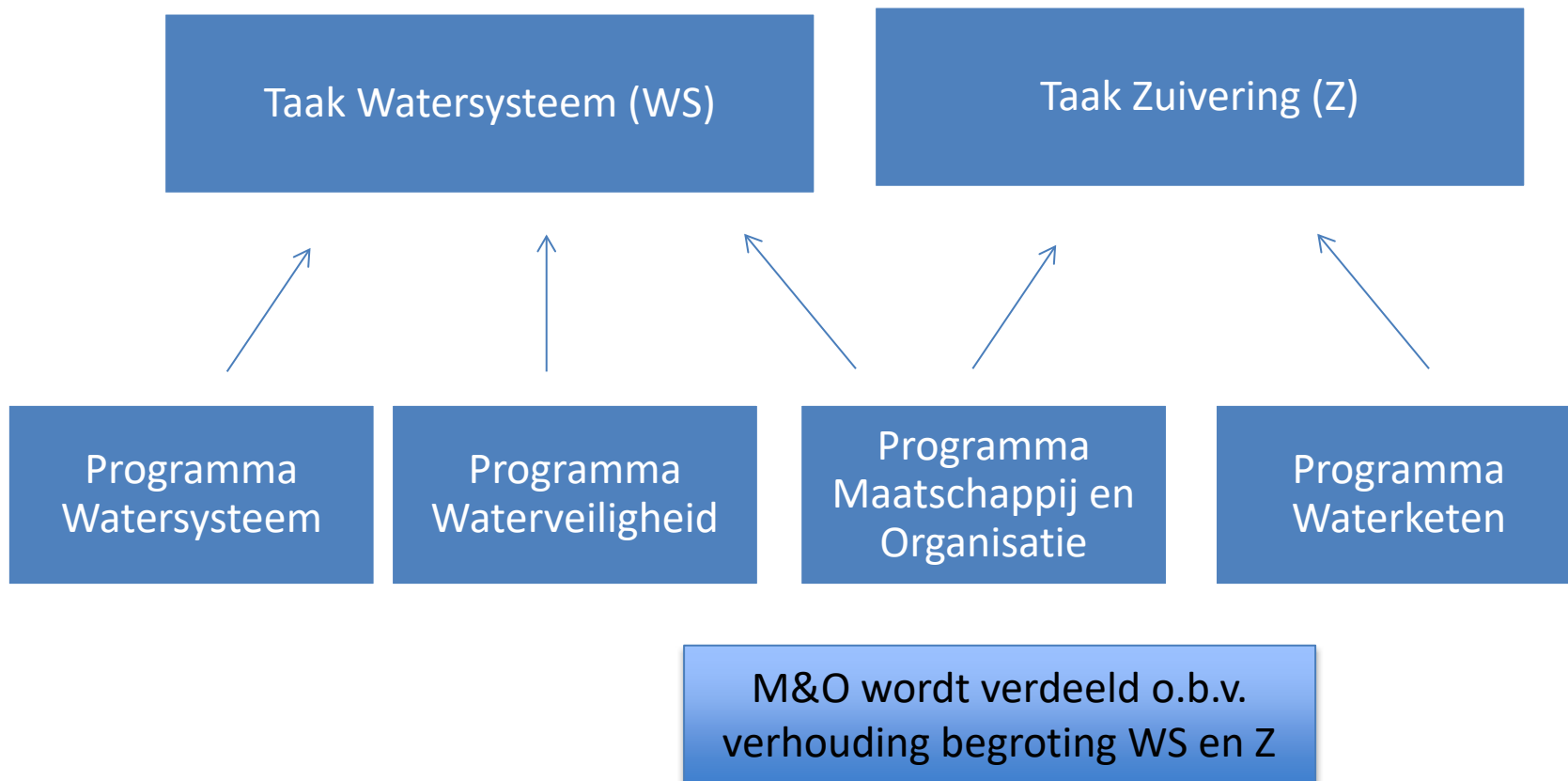
Begroting:

€ 49,8 mln. + € 37,5 mln. + € 13,9 mln. + € 34,1 mln. =

TOTAAL € 135,3 mln.

X € 1.000			
Omschrijving	Begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil Begroting Realisatie
Programma			
Watersysteem	49.796	50.879	-1.083
Waterketen	37.528	36.822	706
Waterveiligheid	13.940	13.579	361
Maatschappij en Organisatie	34.079	34.228	-149
Totaal programma's	135.343	135.508	-165
Onvoorzien	-	-	-
Totaal netto-kosten programma's	135.343	135.508	-165
Baten			
Belastingopbrengsten en dividend	129.993	132.842	2.849
Inze tariefegalisatie	5.350	5.350	-
Totaal netto-baten	135.343	138.192	2.849
Netto-resultaat voor bestemming	0	2.684	2.684
(+ = positief resultaat)			

Kostentoedeling

X € 1.000			
Omschrijving	Begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil Begroting Realisatie
Watersysteembeheer			
Netto lasten incl. onvoorzien	85.069	85.731	-661
Kwijtschelding en oninbaar	1.765	1.292	473
Belastingopbrengsten	-80.499	-82.223	1.724
Dividenden	-2.001	-1.816	-185
Totaal Watersysteembeheer	4.334	2.984	1.351
Zuiveringsbeheer			
Netto lasten incl. onvoorzien	50.274	49.531	742
Kwijtschelding en oninbaar	1.811	1.389	422
Belastingopbrengsten	-50.770	-50.967	197
Dividenden	-299	-271	-28
Totaal Zuiveringsbeheer	1.016	-318	1.333
Resultaat (+ = tekort)	5.350	2.666	2.684
Resultaatsbestemming			
Egalisatiereserve Watersysteem	-4.000	-4.000	-
Egalisatiereserve Zuiveringsbeheer	-1.350	-1.350	-
	-5.350	-5.350	-
Resultaat	-	-2.684	2.684

Controle jaarrekening 2022 accountant

- Geen bevindingen
- Single information Single audit
- Wet Normering Topinkomens
- Goedkeurende verklaring(en)
- Auditcommissie (gesprek/toetsing/brieven)

Bestemming resultaat & Weerstandsvermogen

- Egalisatiereserves
 - Watersysteembeheer (€ 1,35 miljoen)
 - Zuiveringsbeheer (€ 1,33 miljoen)
- Weerstandsvermogen
 - Begroting 2023 (besluit)
 - Aanvulling/vrijval via egalisatiereserves

uw waterschap

Vragen over de jaarstukken 2022?

Eerste bestuursrapportage 2023

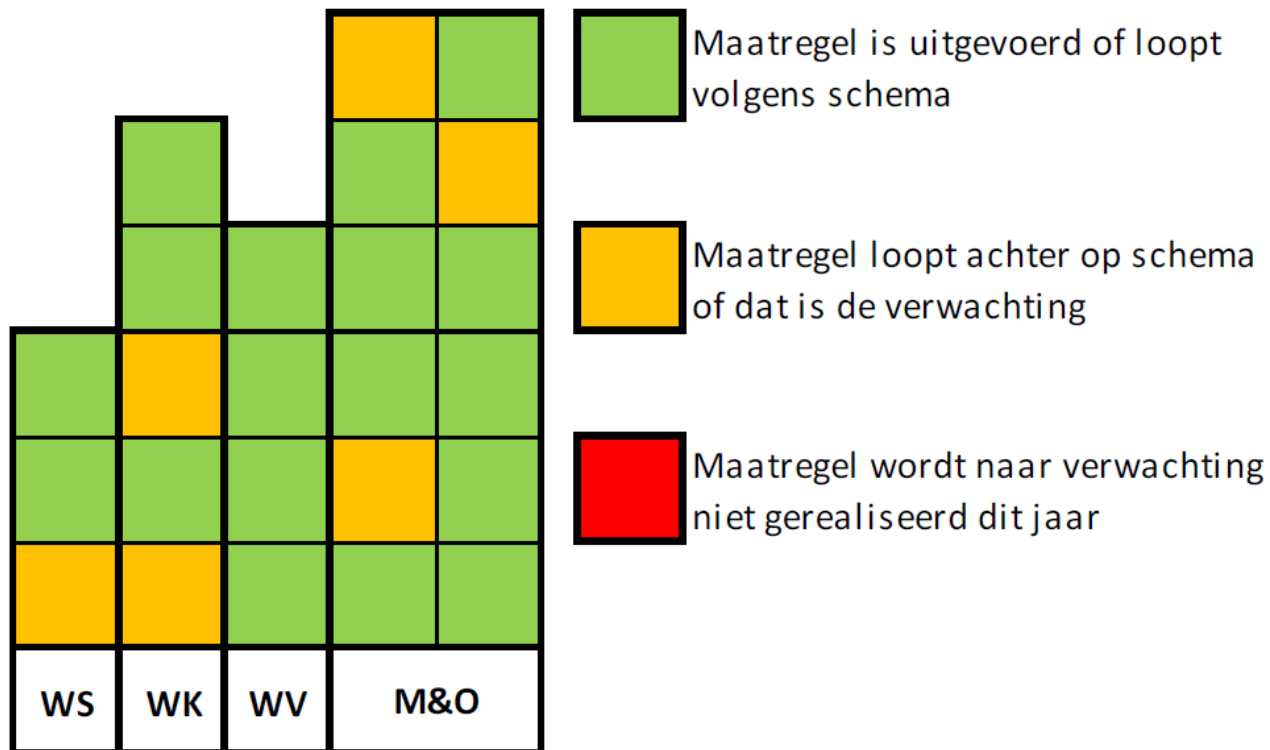
EERSTE
BESTUURSRAPPORTAGE
2023

(1^E BERAP 2023)

Onderwerpen

1. Voortgang maatregelen uit de begroting
2. Financieel beeld
3. Investeringsen
4. Risico's
5. Begrotingswijziging 2023-01

1. Voortgang maatregelen

1. Voortgang maatregelen (vervolg)

Watersysteem

Water-op-maat (WOM): voorverkenningen zijn vertraagd vanwege niet tijdige oplevering modelberekeningen. Richting 2027 risico op beperkte realisatie KRW-opgave vanwege moeilijkheden grondverwerving. Bestuurlijke opties worden dit jaar voorgelegd.

Waterketen

Zandfilter Echten: stikstofruimte is een punt van zorg, nieuwe ontwikkelingen wet- en regelgeving kunnen leiden tot hogere uitvoeringskosten. Eind 2023 verkenning hiernaar afgerond.

RWZI Hessenpoort: prijsstijgingen energie en materiaal, lange levertijden onderdelen. Medio 2023 duidelijkheid over haalbaarheid.

1. Voortgang maatregelen (vervolg)

Maatschappij & Organisatie

- Windturbine Kampen: beroep tegen omgevingsvergunning bij Raad van State. Vertraging naar verwachting een jaar.
- Subsidie/fondsenwerving: problemen met werving subsidiecoördinator.
- BIO: belangrijkste onderdelen zijn geprioriteerd; fysieke beveiliging is gestart, maar eind 2023 nog niet afgerond.

2. Financieel beeld

Progr.	Omschrijving	Afwijking * € 1.000	
	Kapitaallasten - afschrijvingen	-426	V
	Kapitaallasten – rente	64	N
	CAO 2023	900	N
	Voordeel pensioenpremies	-508	V
	Energie	-245	V
	Aqualysis	125	N
WK	Correctie indexering slib	-300	V
M&O	Extra kosten a.g.v. niet activeren SaaS	3.225	N
M&O	Extra kosten werving	150	N
M&O	Het Waterschapshuis	100	N
	Belastingopbrengsten	-710	V
	Dividend	-804	V
	Totaal	1.571	N

2. Financieel beeld (vervolg)

bedragen * € 1.000,-	Begroting	Berap I
Lasten		
Watersysteem	56.070	56.383
Waterketen	45.099	44.812
Waterveiligheid	15.132	14.029
Maatschappij & Organisatie	38.732	42.794
Totaal lasten	155.033	158.018
Baten		
Watersysteem	-1.450	-1.450
Waterketen	-1.963	-1.963
Waterveiligheid	-288	-288
Maatschappij & Organisatie	-716	-716
Totaal baten	-4.417	-4.417
Onvoorzien	-	-
Totaal programma's	150.616	153.601
Belastingopbrengst	-139.816	-140.426
Dividend	-2.300	-3.104
Totaal opbrengsten	-142.116	-143.530
Saldo (benodigde onttrekking reserve)	8.500	10.071
<i>Nadeel t.o.v. begroting</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>1.571</i>

3. Investeringsen

- Administratieve wijziging opheffen knelpunten waterbeheer

4. Risico's

- Krapte arbeidsmarkt
- Schaarste en inflatie
- Financiering HWBP
- Stijging rente

5. Begrotingswijziging 2023-01

	Begroting 2023	Begrotingswijziging 2023-01	Begroting 2023 na wijziging
Programma's			
Watersysteem	54.620		54.620
Waterketen	43.136		43.136
Waterveiligheid	14.844		14.844
Maatschappij & Organisatie	38.016	3.225	41.241
Onvoorzien	-		-
Waterschapsbelastingen			
Watersysteemheffing	-85.117		-85.117
Zuiveringsheffing	-55.099		-55.099
Overige opbrengsten			
Dividend	-2.300		-2.300
Overige opbrengsten	-		-
Oninbaar	400		400
Exploitatieresultaat	8.500	3.225	11.725
Inzet (egalisatie)reserves	-8.500	-3.225	-11.725
Resultaat na inzet reserves	-	-	-

Vragen over de eerste bestuursrapportage 2023?

Begrotingsbrief 2024

Onderwerpen

1. Inleiding
2. Toekomstige verwachtingen per programma
3. Benodigde extra budgetten
4. Uitgangspunten begroting 2024 en MJR 2025-2027
5. Financieel kader 2024-2027
6. Ontwikkeling tarieven
7. Risico's

1. Inleiding

- Kaders en uitgangspunten begroting 2024 en MJR 2025-2027
- Vertrekpunt is begroting 2023 en MJR 2024-2026
- Watervisie en WBP: doelen zijn leidend voor deze begrotingsbrief
- Begrotingsbrief zonder nieuw beleid
- Actualisatie financieel kader

2. Toekomstige verwachtingen per programma (I)

Programma Watersysteem

- Uitdagingen: klimaat, maaiveldaling, maatschappelijke ontwikkelingen (NOVEX/PPLG)
- Principe 'Water en bodemsysteem sturend'
- Toenemend risico binnen programma Water op Maat
- Landelijke evaluatie Kaderrichtlijn Water

Programma Waterketen

- Aanpassing Richtlijn Stedelijk Afvalwater
- Toekomstgerichte visie op de waterketen

2. Toekomstige verwachtingen per programma (II)

Programma Waterveiligheid

- HWBP
- Toetsing regionale keringen
- Aanpassing werkwijze (bever/exoten)

Programma Maatschappij & organisatie

- Energie
- Rekenkamer
- Informatieveiligheid
- Informatievoorziening en rechtmatigheid
- Wetswijziging rechtmatigheidsverantwoording

3.a Extra budget 2024-2027: reeds genomen bestuursbesluiten

<u>Progr.</u>	Nieuwe bestuursbesluiten/ voorstellen na begroting 2023 en MJR 2024-2026 (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026	2027
WS	Overdracht stedelijk water Kloosterveen Assen	€ 23			
WS	Projectplan en realisatiekrediet <u>Vechterweerd Noord fase 2</u>		€ -11	€ -11	€ -11
WS	Projectplan en realisatiekrediet <u>Vechterweerd Noord fase 2</u> (onderhoud)		€ 7	€ 7	€ 7
WV	Opbrengst bouwrente HWBP Stadsdijken (zie toelichting pagina 7)	€ -1.337	€ -2.192	€ -3.062	€ -3.932
	Totaal	€ -1.314	€ -2.196	€ -3.066	€ -3.936

3.b Extra budget 2024-2027: autonome ontwikkelingen

<u>Progr.</u>	Autonome ontwikkelingen bestaand beleid begroting 2024 en MJR 2025-2027 (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Alle	Loonontwikkelingen	€ 2.400	€ 3.000	€ 3.600	€ 5.250
Alle	Prijsindexering G&D CPB		€ 435	€ 1.125	€ 1.950
WK	Indexering slib	€ -300	€ -300	€ -300	€ -300
WS	Bijdrage <u>Aqualysis</u>	€ 207	€ 222	€ 109	€ 207
WK	Bijdrage <u>Aqualysis</u>	€ 106	€ 115	€ 56	€ 106
M&O	Rechtmatigheidsverantwoording	€ 110	€ 110	Pm	Pm
M&O	Rekenkamer	€ 63	€ 63	€ 63	€ 63
M&O	Uitbreiding licenties	€ 500	€ 550	€ 650	€ 700
M&O	Verbetering archief	€ 77	€ 129	€ 120	€ 149
M&O	SaaS oplossingen	€ 3.160	€ 734		
Alle	Energiekosten	€ -2.935	€ -2.850	€ -2.365	€ -2.115
	Totaal	€ 3.338	€ 2.208	€ 3.058	€ 6.010

4. Uitgangspunten begrotingsbrief 2024

- Dividend NWB onveranderd t.o.v. raming 2023
- Indexatie personele kosten 5,2% en meerjarig: 3%.
- Prijsindex goederen en diensten 3,1% en meerjarig ook 3,1%
<u>Ontwikkeling rente</u>		<u>Investeringscorrectie (kapitaallasten)</u>	
- 2024	3,5 %	- 15%	
- 2025	3,5 %	- 15%	
- 2026	3,5 %	- 20%	
- 2027	3,5 %	- 20%	

5. Financieel kader begrotingsbrief 2024

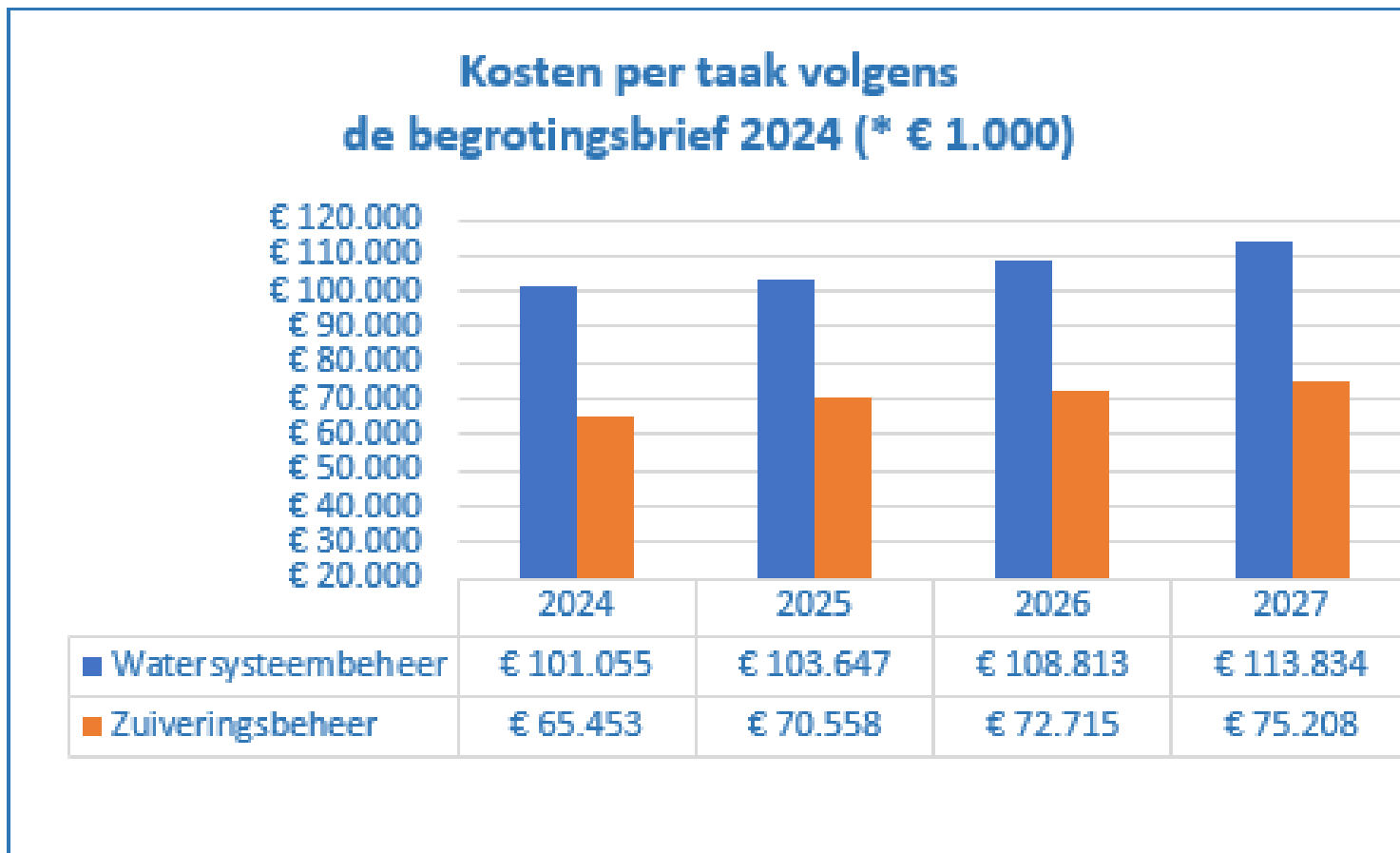
Financieel kader begrotingsbrief 2024 (bedragen * € 1 mln.)	2024	2025	2026	2027
Financieel kader begroting 2023 en MIR 2024-2026	€ 162,1	€ 171,8	€ 178,4	€ 178,4
+ Budget bestuursbesluiten na begroting	€ -1,3	€ -2,2	€ -3,1	€ -3,9
+ Budget vanwege autonome ontwikkelingen	€ 3,4	€ 2,2	€ 3,1	€ 6,0
+ Budget vanwege nieuw beleid				
+ Bijstellen kapitaallasten	€ 2,3	€ 2,4	€ 3,1	€ 8,5
Financieel kader begrotingsbrief 2024	€ 166,5	€ 174,2	€ 181,5	€ 189,0

5. Financieel kader begrotingsbrief 2024 (kostensoorten)

Ontwikkeling kostensoorten volgens de begrotingsbrief 2024				
(bedrag* € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Personeelslasten	€ 56.463	€ 58.035	€ 59.621	€ 61.271
Goederen & diensten	€ 72.557	€ 71.959	€ 73.210	€ 74.512
Kapitaallasten	€ 41.401	€ 48.075	€ 52.468	€ 57.030
Onvoorzien en dotaties	€ 662	€ 677	€ 694	€ 694
Inkomsten	-€ 4.575	-€ 4.541	-€ 4.465	-€ 4.465
TOTAAL	€ 166.508	€ 174.205	€ 181.528	€ 189.042

-> Kapitaallasten geven naar verhouding de grootste verwachte stijging te zien

6.a Ontwikkeling tarieven: de kosten per taak

6.b Uitgangspunten voor tariefberekening

De uitgangssituatie voor de egalisatiereserves ramen wij per 1 januari 2024 op:

- Watersysteembeheer € 7,227 mln.
- Zuiveringsbeheer € 3,293 mln.

De doorrekening tarieven watersysteembeheer op basis van de kostentoedelingsverordening 2021:

- Ingezetenen 35,00%
- Gebouwd 47,98%
- Ongebouwd 16,65%
- Natuur 0,37%.

Inzet Egalisatiereserves (variant 2):

- Watersysteembeheer 2024: € 4,4 mln. en 2025 e.v.: geen inzet
- Zuiveringsbeheer 2024: € 2,6 mln. en 2025 e.v.: geen inzet

6.c Indicatie ontwikkeling te betalen belasting 2024-2027 per profiel

VARIANT 2					
Inzet ER conform meerjarenraming					
	2023	2024	2025	2026	2027
Profielen					
eenpers.h.h. huurwon	182,35	11,0%	8,1%	3,1%	3,3%
eenpers.h.h. koopwon	280,35	8,0%	7,7%	3,7%	3,8%
meerpers.h.h. huurwon	316,13	11,9%	9,3%	2,4%	3,1%
meerpers.h.h. koopwon	414,13	9,7%	8,8%	2,9%	3,4%
agrarisch bedrijf	3.888,52	11,2%	7,7%	5,0%	4,7%
natuurterrein	559,00	10,7%	7,4%	5,1%	4,9%
groothandel	1.409,03	6,1%	8,4%	3,7%	4,0%
productiebedrijf	24.771,00	11,2%	10,3%	2,1%	3,1%

6.d Indicatie ontwikkeling tarieven 2024 per tariefsoort

VARIANT 2				
Inzet ER conform meerjarenraming				
<i>Tarieven</i>	2023	2024	Verskil	Mutatie
Inwoners	115,46	126,59	11,13	9,6%
Agrarisch en overig ongegeb. binnendijs	88,28	98,38	10,10	11,4%
Agrarisch en overig ongegeb. buitendijs	22,07	24,59	2,52	11,4%
Agrarisch en overig ongegeb. binnendijs wegen	176,55	196,75	20,20	11,4%
Agrarisch en overig ongegeb. buitendijs wegen	44,14	49,19	5,05	11,4%
Bos en natuur	5,59	6,19	0,60	10,7%
gebouwd per € 100.000 waarde binnendijs	39,20	40,20	1,00	2,6%
gebouwd per € 100.000 waarde buitendijs	9,80	10,05	0,25	2,6%
Zuiveringsheffing	66,89	75,73	8,84	13,2%

7. Risico's

- Indexeringen
- Rente
- Contract levering elektriciteit
- Nieuwe activiteiten en markten
- Risicoprofiel

uw waterschap

Vragen over de begrotingsbrief 2024?

Kostentoedeling

Kostentoedeling

Uitgangspunten huidige verordening

- Inwoners: dichtheid + opslag van 10%
- Gebouwd, ongebouwd en natuur o.b.v. waardeverhouding
- Korting buitendijks, opslag en kwijschelding

2021 vs 2024

- DB besluit (2022): onderzoek waardeontwikkeling
- DB besluit/voorstel (2023): andere uitgangspunten niet te wijzigen

Proces

- AB opdracht / verordening / 6 weken ter inzage / AB vaststelling

Kostentoedeling (vervolg)

Procentuele verdeling van kosten over de categorieën per onderzoek

	2020	2023
• Ongebouwd	25,62%	23,45%
• Natuur	0,57%	0,59%
• Gebouwd X 65%,	73,81%	75,96%
• Ingezetenen	35%	35%

Kostentoedeling (vervolg)

Huidige KT

VARIANT 2				
Inzet ER conform meerjarenraming				
Tarieven	2023	2024	Vershil	Mutatie
Inwoners	115,46	126,59	11,13	9,6%
Agrarisch en overig ongeb. binnendijks	88,28	98,38	10,10	11,4%
Agrarisch en overig ongeb. buitendijks	22,07	24,59	2,52	11,4%
Agrarisch en overig ongeb. binnendijks wegen	176,55	196,75	20,20	11,4%
Agrarisch en overig ongeb. buitendijks wegen	44,14	49,19	5,05	11,4%
Bos en natuur	5,59	6,19	0,60	10,7%
gebouwd per € 100.000 waarde binnendijks	39,20	40,20	1,00	2,6%
gebouwd per € 100.000 waarde buitendijks	9,80	10,05	0,25	2,6%
Zuiveringsheffing	66,89	75,73	8,84	13,2%

Nieuwe KT

VARIANT 2				
Inzet ER conform meerjarenraming				
Tarieven	2023	2024	Vershil	Mutatie
Inwoners	115,46	126,59	11,13	9,6%
Agrarisch en overig ongeb. binnendijks	88,28	90,05	1,77	2,0%
Agrarisch en overig ongeb. buitendijks	22,07	22,51	0,44	2,0%
Agrarisch en overig ongeb. binnendijks wegen	176,55	180,09	3,54	2,0%
Agrarisch en overig ongeb. buitendijks wegen	44,14	45,02	0,88	2,0%
Bos en natuur	5,59	6,37	0,78	14,0%
gebouwd per € 100.000 waarde binnendijks	39,20	41,40	2,20	5,6%
gebouwd per € 100.000 waarde buitendijks	9,80	10,35	0,55	5,6%
Zuiveringsheffing	66,89	75,73	8,84	13,2%

Vragen over de Kostentoedeling?

Afsluiting

Gelegenheid tot stellen van individuele vragen aan medewerkers.

Eventuele resterende schriftelijke technische vragen: uiterlijk woensdag 21 juni 12.00 uur.

Afsluiting